

Barnhälsoplan HT24-VT25

LEMLANDS OCH LUMPARLANDS KOMMUNER, DAGHEMMET VIDEUNGEN

Innehåll

Inledning	2
1 Syftet med barnhälsa	3
2 Barnhälsogrupp	4
3 Rätt till barnhälsa	5
3.1 Kontakt till barnhälsa	5
3.2 Behandling av enskilda barnhälsoärenden	5
3.3 Barnhälsa i samband med disciplinära åtgärder	6
4 Barnhälsotjänster	6
5 Samarbete inom barnhälsa	8
5.1 Samarbete med utomstående	8
5.2 Samarbete med barnet och dess vårdnadshavare	8
5.3 Samarbete gällande stöd för lärande och utveckling	9
6 Sekretess inom barnhälsan	10
6.1 Utarbetande och förvaring av barnhälsojournaler	10
7 Utvärdering och uppföljning av barnhälsan	10

Inledning

Barn- och elevhälsa är en viktig del av barnomsorg och grundskola. Barnet och eleven har rätt till en trygg pedagogisk miljö. Det innebär såväl fysisk och psykisk som social trygghet. Målsättningen med barn- och elevhälsan är att skapa grundförutsättningar för barnets/elevens lärande, en frisk och trygg lärmiljö, skydda den psykiska hälsan och förebygga utslagning samt främja välbefinnandet inom hela barnomsorgs- och skolgemenskapen.

Planen för barn- och elevhälsan baserar sig på LL om barnomsorg och grundskola (2020:32, LBG). Syftet med planen är att beskriva hur barn/elevhälsan ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Barn- och elevhälsoplanen för barnomsorgen/grundskolan ska tas med i välfärdsplanen för barn och unga (enligt tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen 2008:97).

Nedan nämns planen som *barnhälsoplanen* och barn- och elevhälsa som *barnhälsa*.

I uppgörandet av denna plan medverkade:

- Daghemsföreståndaren vid Daghemmet Videungen
- Specialläraren i barnomsorg i Lemland
- Lärare i barnomsorg vid Daghemmet Videungen

Utöver det har barnhälsoplanen behandlats i kommunstyrelsen.

1 Syftet med barnhälsa

Barnhälsa innebär att främja och upprätthålla barns utveckling och lärande, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande. Målet är att arbeta förebyggande och att säkerställa tidigt stöd för dem som behöver det samt att upprätthålla en barnhälsa som stödjer hela verksamheten. Utöver det har barn också lagstadgad rätt till individuella barnhälsotjänster. I barnhälsan ingår också att se till verksamhetens handlingsförmåga i problem-, olycksfall- och krissituationer. Det är viktigt att målen för den gemensamma barnhälsan syns i all verksamhet i barnomsorgen och i verksamhetsmiljön.

Arbetet inom barnhälsan grundar sig på konfidentialitet och ett respektfullt förhållningssätt till barnet och vårdnadshavaren samt på att stödja delaktighet.

Planen för barnhälsa uppdateras årligen.

Det uppskattade behovet av barnhälsotjänster under höstterminen 2024 till vårterminen 2025:

Besök av specialläraren i Lemland enligt avtal. Besöken innefattar handledning för personalen samt enskild träning av barn i behov av specialpedagogiskt stöd.

Under året prioriteras språkutvecklande aktiviteter och medveten motorisk träning (MMT) vad gäller det förebyggande arbetet på Videungen. Fokus läggs även på barnens delaktighet i beslut som rör deras vardag på daghemmet.

2 Barnhälsogrupp

Daghemmets barnhälsogrupp ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av barnhälsan. I gruppen behandlas ärenden på ett allmänt och gemensamt plan men även frågor som berör enskilda barn. Barnhälsogruppen samarbetar med den pedagogiska personalen i ärenden som gäller utredning av stödbehovet av specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd enligt 19–20 § i del III i LBG.

Daghemmets barnhälsogrupp leds av daghemsföreståndaren.

I daghemmets barnhälsogrupp ingår:

- daghemsföreståndare
- lärare i barnomsorg
- speciallärare i barnomsorg

Vid behov kan gruppen bjuda in barn, vårdnadshavare, övrig barnomsorgspersonal eller andra sakkunniga/berörda, beroende på ärendet som behandlas. Personal inom barnhälsan kan konsultera samarbetspartners i frågor som berör enskilda barn, till exempel KST tidigt stöd, den specialiserade sjukvården eller polisen.

Beskrivning av barnhälsogruppen:

I barnhälsogruppen ingår: daghemsföreståndaren, specialläraren i barnomsorg, lärare i barnomsorg, vid behov bjuds även barnomsorgs- och skolkurator samt psykolog in till mötet.

Daghemsföreståndaren sammankallar till möten, som hålls på bestämda tider en gång i månaden.

Daghemsföreståndaren ansvarar för att dokumentera barnhälsogruppens arbete, samt föra protokoll vid mötet och efter mötet delge det till alla deltagare samt arkivera det i låst kansliskåp. Vårdnadshavare har rätt att ta del av de delar ur protokollet som berör det egna barnet.

Barnhälsogruppens arbete planeras utifrån daghemmets aktuella behov.

Arbetet med barnen utvärderas löpande, genom att från gång till gång lägga fokus på vilka förändringar man kan se från föregående möte, vad man har gjort annorlunda och hur det har påverkat barnets situation.

Barnhälsogruppens arbete utvärderas kontinuerligt.

3 Rätt till barnhälsa

3.1 Kontakt till barnhälsa

Ett barn ska ha möjlighet till ett personligt samtal med någon från barnhälsan senast den sjunde arbetsdagen efter att barnet eller vårdnadshavaren bitt om det. I brådskande fall ska möjlighet till ett samtal ges senast nästa arbetsdag. Ett barn kan hänvisas till barnhälsans tjänster på eget initiativ eller på initiativ av en vårdnadshavare, lärare, representant inom barnhälsa eller annan person med insikt i barnens situation.

Personal inom barnhälsan stödjer barnet och dess familj genom att träffa barnet, erbjuda rådgivning och handledning till familjen, konsultera daghemmets personal och delta i barnhälsoarbetet som främjar välbefinnande för barngruppen och hela daghemmets gemenskap. Barnhälsan samarbetar bl.a. med kommunernas socialtjänst (KST) och hälso- och sjukvården och kan vid behov hänvisa barn vidare för ytterligare stöd.

Rutiner för kontakt till barnhälsan:

Vårdnadshavare och barn kan ta direkt kontakt med barnhälsogruppen, exempelvis genom att kontakta läraren i barnomsorg, daghemsföreståndaren eller specialläraren i barnomsorg.

3.2 Behandling av enskilda barnhälsoärenden

Vid behandlingen av ett ärende som gäller ett enskilt barn eller en grupp av barn ska bestämmelserna om barnets samt vårdnadshavarnas ställning inom barnhälsan beaktas (12 §, del IV), i det fall enskilda barn kan identifieras. En medlem i barnhälsogruppen får inte använda de sekretessbelagda uppgifter som han eller hon får tillgång till som medlem i gruppen för något annat ändamål än barnhälsa.

Vid långvariga eller kroniska sjukdomar bedöms behovet av assistent i barngruppen.

Enskilda barnärenden kan innebära ordnande av vård, specialdiet eller medicinering som krävs på grund av barnets sjukdom. Vid daghemmet ordnas den vård, specialkost eller medicinering som vården av ett barns sjukdom förutsätter. Den vårdande instansen ansvarar tillsammans med vårdnadshavaren för att ordna den vård och medicinering på daghemmet som behövs för vården av barnets sjukdom.

Rutiner för enskilda barnhälsoärenden:

I samband med att ett ärende som gäller enskilt barn behandlas i gruppen bör vårdnadshavare informeras, samt vid behov ge muntligt eller skriftligt samtycke. Vårdnadshavare har rätt att få ta del av diskussionen runt barnet.

Specialkost ordnas i samråd med ansvarig kock i Lumparlands skola.

Mediciner kan ges efter en bedömning av det enskilda fallet. För medicinhantering skrivs vid behov en medicineringsplan tillsammans med barnets vårdnadshavare, i samråd med ansvarig sjukvårdspersonal.

3.3 Barnhälsa i samband med disciplinära åtgärder

Ej aktuellt inom barnomsorgen.

4 Barnhälsotjänster

Barnhälsans tjänster omfattar psykolog- och kuratorstjänster, stöd för barns utveckling och lärande, samt rådgivningstjänster för barn under läropliktsåldern.

Barnrådgivningen är expert på att främja hälsa för barn under läropliktsåldern. Hälsovårdaren ger råd i hälsofrågor och gör hälsoundersökningar av barnet årsvis. **Läkaren** är en medicinsk expert inom barnhälsan och samarbetar med hälsovårdaren vid barnrådgivningen. Läkaren genomför hälsoundersökningar enligt plan. Läkaren hänvisar barn till vidare undersökningar enligt behov och ger remisser till fortsatt vård.

Barnhälsan samarbetar med Ålands hälso- och sjukvårds rådgivningspersonal.

Information om barnrådgivningen:

Barnomsorgen samarbetar med barnrådgivningen till exempel genom att informera hälsovårdaren om observationer av barnet i grupp. Inför 4-årskontrollen fyller daghemspersonalen i en blankett för ändamålet, som sedan lämnas till barnrådgivningen via vårdnadshavarna.

Kuratorn arbetar vid behov i barnomsorgen. Arbetet innefattar att ta upp utmaningar i anslutning till barnets lärande, utveckling och välbefinnande samt bedöma behovet av psykosocialt stöd. Kuratorn erbjuder barnet och dess närstående stöd för och råd om till exempel barnets beteende, sociala relationer, känsloliv, familjesituation och fritid. Vid behov begär kuratorn stöd av andra parter för barnet och vårdnadshavaren, eller rekommenderar tjänster utanför barnomsorgen. Kuratorn har inte krav på journalföring.

Information om barnomsorgens kuratorstjänster:

För att skapa en kontinuitet för barnen genom barnomsorg och grundskola är kuratorsuppgifterna uppdelade mellan kuratorerna inom SÅUD så att de ansvarar för de daghem som hör till respektive skolas distrikt eller upptagningsområde. Kuratorerna är fysiskt på plats i skolorna och besöker daghemmen enligt behov.

Specialläraren i barnomsorg fungerar som kontaktlänk till kuratorn.

Psykologen fungerar som expert inom psykologi i barnomsorgen och hämtar psykologiskt kunnande till verksamhetens vardag genom att erbjuda utvärderings-, konsultations- och rådgivningstjänster. Psykologens arbete omfattar bl.a. utveckling och lärande, uppmärksamhetssvårigheter och svårigheter med känslolivet. Målet är att ge barnen, vårdnadshavarna och pedagogerna mera kunskap och en bättre helhetsuppfattning om situationen och att hjälpa dem att planera och verkställa behövliga stödåtgärder. Psykologen har krav på journalföring i enlighet med lagen om klient- och patient.

Information om barnomsorgens psykologtjänster:

Psykologerna inom SÅUD är tillgängliga (per telefon) dagligen för barnomsorgen. Psykologen är fysiskt på plats i verksamheten enligt överenskommelse.

Psykologerna arbetar utifrån en tregradig prioritetsordning gällande arbetsuppgifter. Den är beroende av bemanningsgrad.

Bemanning: **låg** (1-2 psykologer i arbete)

nöjaktig (3-4 psykologer i arbete)

god (5-6 psykologer i arbete)

Denna ordning tydliggör för psykologerna och verksamheten vilka arbetsuppgifter som är centrala. I ett läge när det råder låg bemanning är utredningsarbetet prioriterat. Detta eftersom psykologen är den enda som kan utföra detta. Deltagande i barnhälsogruppernas möten är viktigt även om det kan finnas behov av att närvara mer sällan och att de möten som hålls med psykologen närvarande också förbereds med tanke på detta. Fall som lyfts ska ha en tydlig frågeställning och insatser ska redan ha gjorts och utvärderats. Stödsamtal, handledning, intern utbildning, konsultationer samt organisatoriskt arbete ges en lägre prioritet.

I ett läge när det råder nöjaktig bemanning tillkommer handledning, utbildning och organisatoriskt arbete som prioriterade arbetsuppgifter.

I ett läge när det råder god bemanning tillkommer stödsamtal till övriga arbetsuppgifter. När bemanningsgraden är god kan också psykologen i större utsträckning delta i barnhälsogruppermöten och nätverksmöten, samt jobba förebyggande med gruppinsatser.

Psykologerna har en blankett som bör fyllas i när psykologkontakt önskas, specialläraren i barnomsorg fyller i blanketten tillsammans med barnhälsogruppen och vårdnadshavarna. På så vis får psykologen den förhandsinformation som behövs gällande de barn som hen skall träffa. Blanketten skickas till psykologen via specialläraren i barnomsorg.

För barnomsorgen finns möjlighet att konsultera ett digitalt BOLLPLANK MED PSYKOLOG, en digital lågröskelkonsultation för daghemspersonal där man avidentifierat kan diskutera frågor och funderingar kring barns utveckling, beteende, inlärning och mående.

Övrig personal kan ha olika roller för att främja barnomsorgens trygghet och det allmänna välbefinnandet. Samarbetet mellan den övriga personalen och barnhälsogruppen och den pedagogiska personalen är avgörande för att skapa en fungerande verksamhet. För ett gott samarbete behöver det finnas rutiner och tydlig ansvarsfördelning.

Beskrivning av den övriga personalens roll inom barn-elevhälsan:

Övrig personal har delat ansvar att informera barngruppen om sådant de ser, hör eller upplever som faller inom ramen för barnhälsogruppens arbete.

Avdelningens lärare inom barnomsorg diskuterar tillsammans med övrig personal vilka barn som har behov av att tas upp i barnhälsogruppen samt tar med sig det som är observerat.

5 Samarbete inom barnhälsa

5.1 Samarbete med utomstående

Verksamheten inom barnhälsan genomförs som ett sektorsövergripande samarbete mellan huvudmannen för barnomsorgen, Ålands hälso- och sjukvård, kommunernas socialtjänst samt vid behov andra samarbetspartner.

5.2 Samarbete med barnet och dess vårdnadshavare

Barn och vårdnadshavare ska årligen informeras om de barnhälsotjänster som finns att tillgå och anvisas om hur man kan anlita dem. Barnet och vårdnadshavaren ska få vara delaktiga i barnhälsans arbete. Kunskap om hur barnhälsan jobbar sänker tröskeln för att ta kontakt då det uppstår behov för det.

Barnhälsans insatser genomförs i samverkan med barnet och vårdnadshavare. Barnets egna önskemål och åsikter ska i enlighet med ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar beaktas i åtgärder och avgöranden. När barnhälsogruppen behandlar ett enskilt barnhälsoärende ska behandlingen grunda sig på barnets samtycke, eller om barnet inte har förutsättningar att bedöma betydelsen av sitt samtycke, på vårdnadshavares samtycke. Ett barn får med hänsyn till sin ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar samt sakens natur, av vägande skäl förbjuda att vårdnadshavare deltar i behandlingen av ett barnhälsoärende och förbjuda att sekretessbelagda barnhälsouppgifter lämnas ut till vårdnadshavare, om detta inte klart strider mot barnets intresse. Vårdnadshavare har inte rätt att förbjuda en minderårig att använda barnhälsotjänster.

Barn och vårdnadshavare ska informeras om, och ges möjlighet att delta i planeringen och utvärderingen av barnhälsan tillsammans med daghemmets barnhälsogrupp. Då det gäller individuellt riktad barnhälsa inleds samarbetet med barnet och vårdnadshavare genast då det uppstår oro, och man planerar och utvärderar stödet tillsammans med dem. Barn, vårdnadshavare och samarbetspartner informeras om principerna och praxis för barnhälsan bland annat på barnhälsogruppens möten, vårdnadshavarmöten och i verksamheten. Barnhälsoplanen publiceras på kommunens hemsida och vårdnadshavare har möjlighet att ge respons och idéer för att utveckla barnhälsan.

Rutiner för delaktighet:

Vårdnadshavare informeras årligen om arbetet med barnhälsa på daghemmet.

Vårdnadshavare kan bjudas in till möten där det enskilda barnets ärende diskuteras eller bli informerad under de nästkommande dagarna efter mötet.

Det går alltid att lämna in tips och idéer på förbättringar inom barnhälsan direkt till någon personal på daghemmet.

5.3 Samarbete gällande stöd för lärande och utveckling

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Stödet ges som allmänpedagogiskt stöd, specialpedagogiskt stöd och mångprofessionellt stöd.

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det. Behovet av specialbarnomsorg utreds av kommunen på begäran av vårdnadshavare eller av personal i barnomsorgen. Utredningen görs av en speciallärare i barnomsorgen i samråd med vårdnadshavare, daghemspersonal och andra sakkunniga. Vårdnadshavare kan inte neka barnet specialpedagogiska åtgärder.

Barnhälsogruppen deltar i behandlingen och beredningen av beslut gällande specialbarnomsorg och bidrar vid behov med handledning och råd till lärare och pedagogisk personal kring hur det utökade stödet kan förverkligas.

Rutiner för samarbete inom barnhälsan:

1. Personal vid daghemmet, vårdnadshavare eller barnet själv uppmärksammar behov av utökat stöd och ber daghemsföreståndaren att ta upp ärendet i barnhälsogruppen. Vårdnadshavarna informeras om ärendet.
2. Barnhälsogruppen diskuterar saken och fyller i kartläggningsblanketten som underlag till speciallärarens utredning av behovet.
3. Specialläraren i barnomsorg utreder behovet av utökat stöd genom observationer i grupp, diskussioner med personal, vårdnadshavare och barn, samt träffar barnet enskilt vid behov.
4. Utbildningschefen fattar beslut om specialbarnomsorg på basen av speciallärarens utredning av behovet.
5. Specialläraren i barnomsorg skriver en individuell plan (Plan för stöd för utveckling och lärande) för det utökade stödet där bakgrund, behov, mål och metoder tydliggörs.
6. Den individuella planen utvärderas två gånger per år tillsammans med barnhälsogruppen, vårdnadshavare och barnet.

6 Sekretess inom barnhälsan

Trots sekretessbestämmelserna har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuellt riktade barnhälsotjänster rätt att av varandra få och till varandra och till den myndighet som ansvarar för barnhälsan, lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att de individuella barnhälsotjänsterna ska kunna ordnas och genomföras. De har också rätt att få och till varandra, avdelningens lärare, daghemsföreståndare och ansvarig för kommunens barnomsorg lämna ut information som är nödvändig för att barnets utveckling och lärande ska ske på ett ändamålsenligt sätt.

Den som lämnar ut information måste överväga om det handlar om information som är nödvändig för att garantera barnets eller de övriga barnens säkerhet. Informationen kan till exempel gälla en sjukdom som barnet har som måste beaktas i verksamheten. Även om det finns en lagstadgad grund för att lämna ut information är det, med tanke på samarbetet och förtroendet, alltid bäst att informera vårdnadshavare innan sekretessbelagda uppgifter lämnas ut.

6.1 Utarbetande och förvaring av barnhälsojournaler

Individuella möten inom barnhälsan, som omfattas av landskapslagen (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter, ska antecknas i en patientjournal och i andra journalhandlingar i enlighet med bestämmelserna i lag (1993:61).

Kuratorer omfattas inte av samma lag och har därmed inte journalföringsplikt.

Rutiner för journalföring och register:

Psykologerna inom SÅUD har rutiner för journalföring inom barnhälsan.

7 Utvärdering och uppföljning av barnhälsan

Varje daghem ska i planen för barnhälsa beskriva hur barnhälsan utvärderas och utvecklas. Målsättningen med utvärderingen är att säkerställa att barnhälsan uppfyller lagen och förbättra förutsättningarna för en trygg verksamhet.

Utvärderingen av barnhälsan ligger som grund för den uppskattade behovet av barnhälsotjänster.

Utvärdering sker regelbundet under året samt genom en sammanfattning och slututvärdering i början av juni månad.